

La batalla per la gestió dels castells

La polèmica per la gestió del castell de Morella continua viva tot i la rectificació d'última hora del Ministeri de Cultura, que ha modificat la fórmula legal de la cessió del patrimoni morellà a la Diputació de Castelló. Per la seua banda, el grup socialista de l'Ajuntament de Peníscola ha encetat una campanya per recuperar la gestió del castell del Papa Luna, que des de fa trenta anys és competència de la corporació provincial.

El debat sobre la gestió del patrimoni de Morella va començar a la fi del passat mes de gener, quan es va fer públic que la subdirecció general de Protecció del Patrimoni Històric del Ministeri de Cultura va accedir a la petició de la Diputació de Castelló —presidida pel popular Carlos Fabra— de gestionar el castell, les muralles i el convent de Sant Francesc de Morella. Una petició que, anteriorment —els anys 1995 i 2000—, havia formulat l'ajuntament de la capital dels Ports i que el mateix Ministeri va desestimar. En l'actualitat, sobre la base d'una autorització del 1991 de la Conselleria de Cultura de la Generalitat Valenciana, el consistori gestiona el cobrament de les entrades al castell.

Les reaccions i les crítiques en contra de la decisió del Ministeri no van parar de donar-se. Tant l'ajuntament de la capital dels Ports com bona part de les associacions locals van qualificar la decisió del Ministeri d'atac a l'autonomia local. "Aquesta és una actitud de persecució política del PP cap a Morella, i produeix vergonya i irritació als seus ciutadans", va dir l'alcalde, el socialista Ximo Puig.

La suposada irregularitat en el cobrament d'unes entrades al castell per l'Ajuntament de Morella constitueix el principal argument de la Diputació de Castelló contra la gestió del consistori, i assegura que "els diners no es van invertir a restaurar el patrimoni local". De fet, fonts de la Diputació afirmen que "en cap cas es tracta d'una qüestió política" i que "el problema és que l'Ajuntament de Morella no té possibilitats reals de gestionar el castell".

Davant d'aquesta situació, el consistori —que assegura haver invertit "més que cap altra institució en els darrers deu

anys, uns 290 milions de pessetes" ha presentat al Ministeri de Cultura diverses al·legacions que denuncien el fet que no s'informara al consistori morellà sobre les intencions de la Diputació. "És increïble —afirma la regidora de Cultura, Elena Doménech— que Fabra pretenga gestionar el nostre patrimoni, quan el president de la Diputació de València [el també popular Fernando Giner] ha declarat que mai se li ocorria traure a l'Ajuntament de Xàtiva la gestió del seu castell".

El grup socialista de la Diputació de Castelló, mentrestant, va plantejar el passat 23 de febrer un recurs de reposició que es basava en la manca de competència de la Diputació i del seu president per acceptar l'autorització de l'ús del patrimoni de Morella, i en diverses irregularitats formals en el procediment administratiu que va seguir la Diputació. La setmana passada, el dimarts 27, aquest recurs va ser acceptat i el Ministeri de Cultura va rectificar la decisió inicial de cedir la gestió del castell, les muralles i el convent de Sant Francesc de Morella a la Diputació de Castelló.

Un gir inesperat. El Ministeri, que en un principi havia utilitzat la fórmula de la cessió, ha optat ara per la concessió administrativa, un canvi de caire jurídic que obliga la corporació provincial a abonar un cànon anual —i simbòlic— de deu euros i a iniciar novament tots els tràmits administratius per aconseguir la gestió dels immobles. Aquesta decisió també deixa sense efecte el decret pel qual el president de la Diputació, Carlos Fabra, assumia la cessió gratuïta de l'ús del castell, la muralla i el convent de Sant Francesc. "Esperem —ha declarat l'alcalde Ximo Puig— que després d'aquest primer entrebanc, la Di-

putació tinga en compte la nostra realitat i la nostra opinió". En realitat, el canvi d'opinió del Ministeri respon a criteris purament formals, "però almenys ens dóna més temps per reivindicar pels nostres drets, que és el que volen evitar", assegura Puig.

Segons Sandra Rodríguez, assessora jurídica del grup socialista de la Diputació i encarregada de l'elaboració del recurs, "en principi, la corporació provincial no té cap tipus de competència en patrimoni històricartístic, però tot dependrà de la interpretació del dret que faça el Ministeri". "Legalment –indica la regidora de Cultura– el Ministeri hauria de consultar totes les parts afectades abans d'emetre una resolució definitiva pel que fa a això".

En resposta a la rectificació del Ministeri, la Diputació de Castelló considera que "els canvis no afecten en absolut a la seua capacitat de gestionar el castell, la muralla i el convent" i ha acusat els socialistes d'actuar en "clau política".

Mentrestant, la polèmica sobre la gestió dels tres monuments, que cada any reben més de 125.000 visitants, ha sorprès bona part dels ciutadans de Morella. L'Associació d'Empresaris Turístics de Morella i Comarca (ASETMICO) ha manifestat el seu suport al consistori. "Nosaltres –diu el seu president, Luis Miguel Escorihuela–, com la majoria del poble, pensem que la Diputació no ens pot traure el patrimoni. Fins ara els diners del castell han servit per promocionar el turisme, un dels principals motors econòmics del poble".

Per a Teudo Sangüesa, vicepresident de l'Associació Amics de Morella i Comarca (AMIC), "des del punt de vista legal, no hi ha discussió. El procediment normal en aquests casos seria que l'estat transferira la gestió a la Generalitat Valenciana i que, aquesta, la cedira a l'ajuntament, però no a la Diputació, tal com s'ha fet amb el castell de Xàtiva". "A més –afegeix– no sols es tracta d'una qüestió purament formal, sinó que és també sentimental. El castell, les muralles i el convent són símbols d'identitat per als morellans i és una barbaritat que des de la corporació provincial es pretenga gestionar el nostre patrimoni quan en tots aquests anys l'ajuntament ha ac-

A dalt, vista del castell de Morella des del convent de Sant Francesc, dos dels monuments que, juntament amb les muralles, són objecte de disputa. Al costat, una imatge del castell de Peníscola. El grup socialista de l'ajuntament n'ha reclamat la gestió recentment.

tuat amb total correcció. Ha estat una jugada feta amb nocturnitat i traïdoria".

A hores d'ara l'Ajuntament de Morella espera la resposta del Ministeri a les al·legacions i ha anunciat que està disposat a optar per la via judicial. De moment, aquesta primavera el consistori ja ha organitzat una jornada lúdica per reivindicar el patrimoni local.

La batalla de la Diputació per la gestió del patrimoni dels pobles de la comarca, però, no s'acaba a Morella. El grup socialista de l'Ajuntament de Peníscola acaba d'encetar una campanya que amb el lema "El castell per al poble" pretén recuperar la gestió del castell del Papa Luna, que des de fa més de trenta anys és competència de la Diputació de Castelló. "Es tracta més aviat d'una qüestió sentimental, i no econòmica", afirma

Anna Margelí, portaveu del grup. "No tractem de desprestigiar l'actuació de la Diputació, sinó que creiem que es tracta de fer el que el poble demana. Volem que, a banda de restaurar el patrimoni, es dinamitzen els monuments a escala cultural i turística, i en això la Diputació ha demostrat molt poc interès". Aquesta reivindicació, que segons Margelí recolza també l'Agrupació d'Empresaris de Peníscola, ha estat qualificada per la Diputació d'"oportunisme polític". I és que un dels arguments exposats per la corporació provincial per fer-se amb la gestió del castell, les muralles i el convent de Sant Francesc de Morella és "l'èxit" –asseguren– en la gestió del castell de Papa Luna de Peníscola.

Rosanna Melià